instytut kultury miejskiej

Kultura online podczas pandemii

WYNIKI BADANIA

OPRACOWANIE: MAGDALENA PAŁKA

instytut kultury miejskiej

W badaniu wzięło udział 126 osób:
mieszkańców Gdańska lub Trójmiasta lub osób deklarujących, że podczas pandemii uczestniczyły w wydarzeniu online organizowanym przez instytucje kultury z Gdańska/Trójmiasta.

Badanie zostało zrealizowane w czerwcu i lipcu 2020 za pomocą ankiety internetowej.

instytut kultury miejskiej

Kto wziął udział w badaniu?

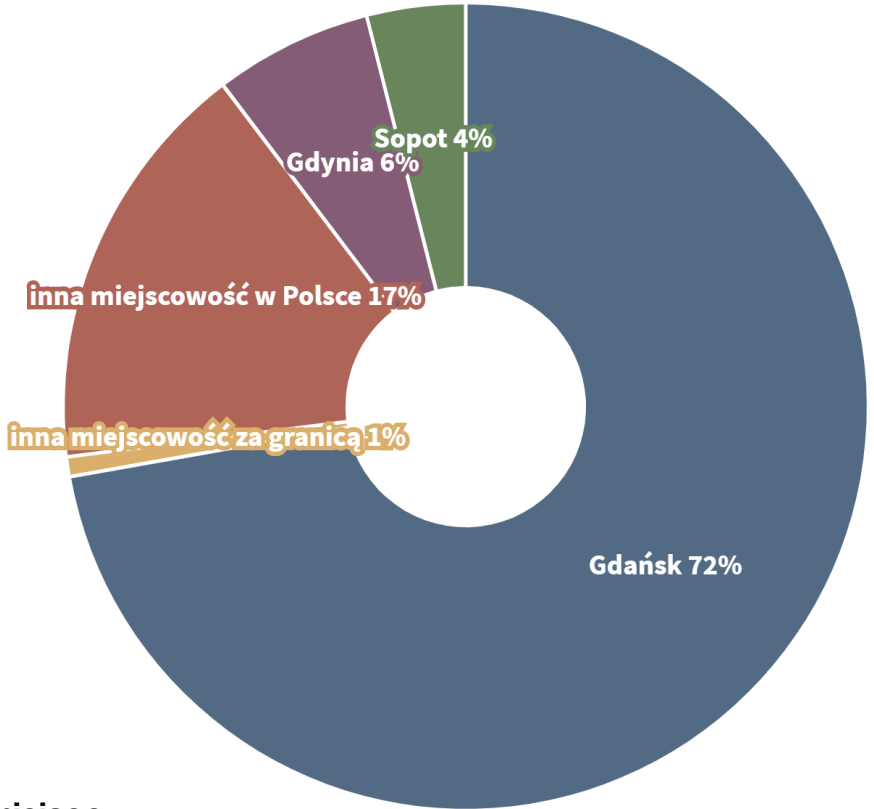

miejsce zamieszkania

płeć

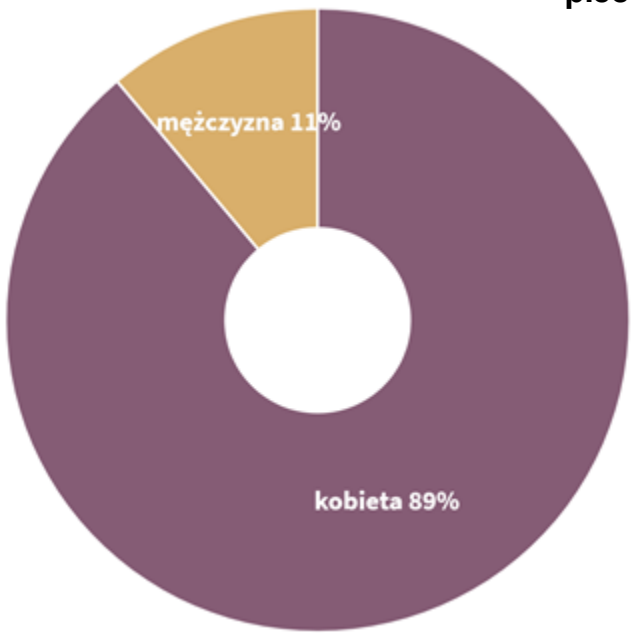

64% wskazań na inne miejscowości w Polsce to wskazania na miejscowości w regionie.

Kto wziął udział w badaniu?
(n=126)

wiek

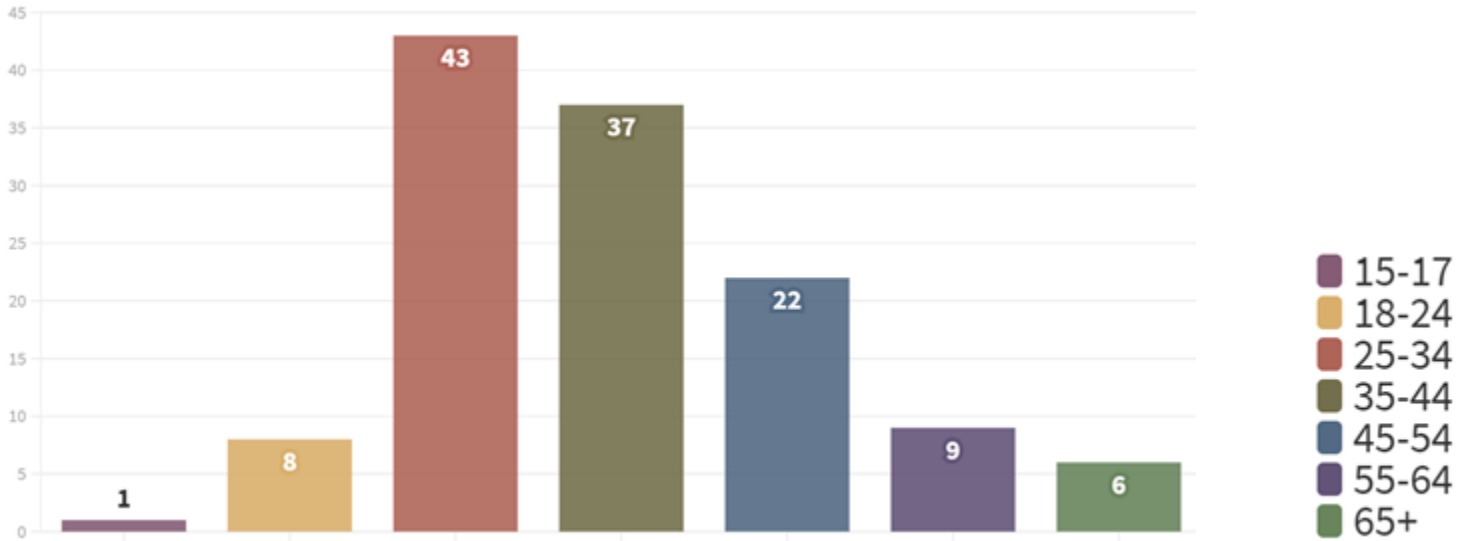

Dominującą grupą wśród respondentów są osoby w wieku 25-34 lata (34%) i 35-44 lata (29%).

instytut kultury miejskiej

Kto wziął udział w badaniu?

WYKSZTAŁCENIE

77% wyższe magisterskie

11% wyższe licencjackie

SYTUACJA ZAWODOWA

85% pracuję zawodowo/jestem zatrudniona/y lub mam firmę

13% uczę się/studiuję

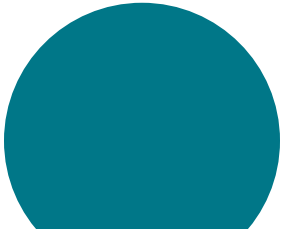

instytut kultury miejskiej

Uczestnictwo

W WYDARZENIACH I AKTYWNOŚCIACH KULTURALNYCH PODCZAS IZOLACJI

Uczestnictwo w kulturze - porównanie (n=126)

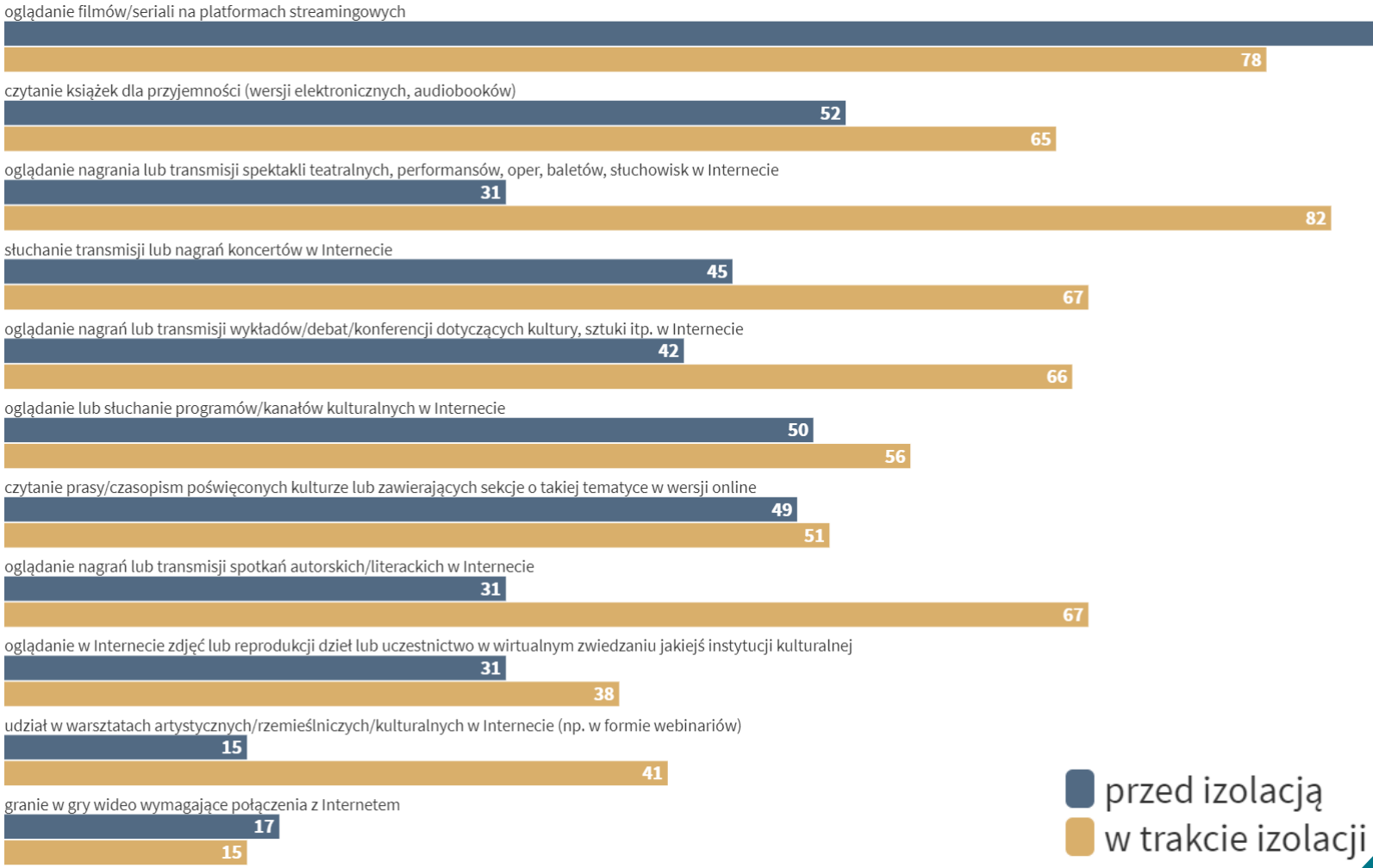

Uczestnictwo w kulturze - porównanie

Wyniki sugerują, że aktywność kulturalna tradycyjnie kojarzona ze sferą online, taka jak oglądanie filmów i seriali w serwisach streamingowych czy granie w gry wideo, w trakcie izolacji spadła na rzecz formatów mniej popularnych w Internecie (i oczywiście przed pandemią mniej obecnych).

Prawie trzykrotnie wzrosła oglądalność nagrań i transmisji spektakli teatralnych/oper/baletów, a także uczestnictwo w warsztatach online. Ponad dwukrotnie wzrosła oglądalność spotkań autorskich/literackich w Internecie.

33 osoby (26%) wskazały również uczestnictwo w pokazach filmowych innych niż te na serwisach streamingowych (dane nieprezentowane na wykresie).

6 osób (5%), które podczas pandemii uczestniczyło w wydarzeniach w Internecie wskazało, że przed pandemią w ogóle nie korzystało z oferty kulturalnej online.

instytut kultury miejskiej

Źródło informacji o wydarzeniach (n=126)

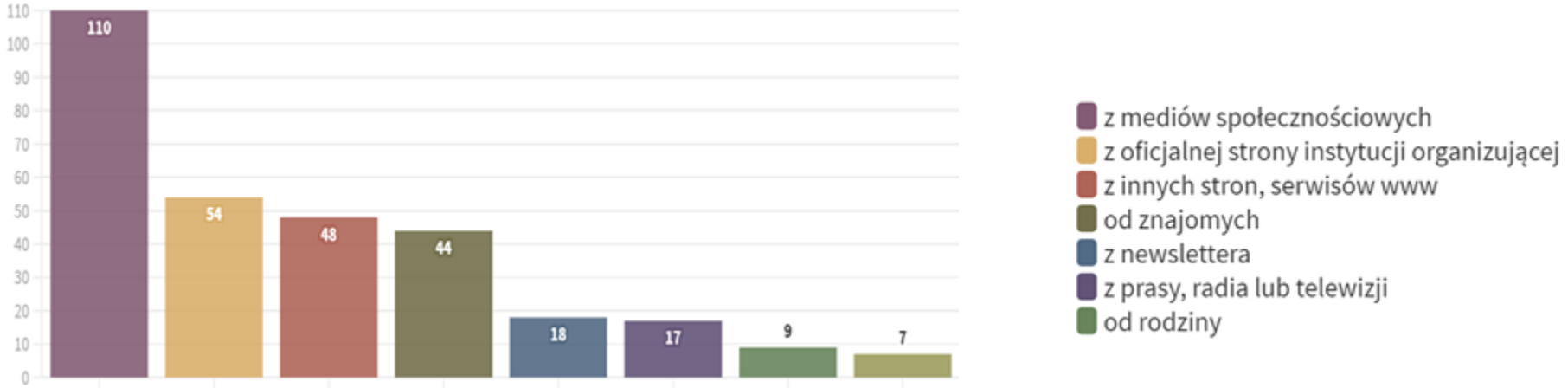

Docieranie do informacji o wydarzeniach

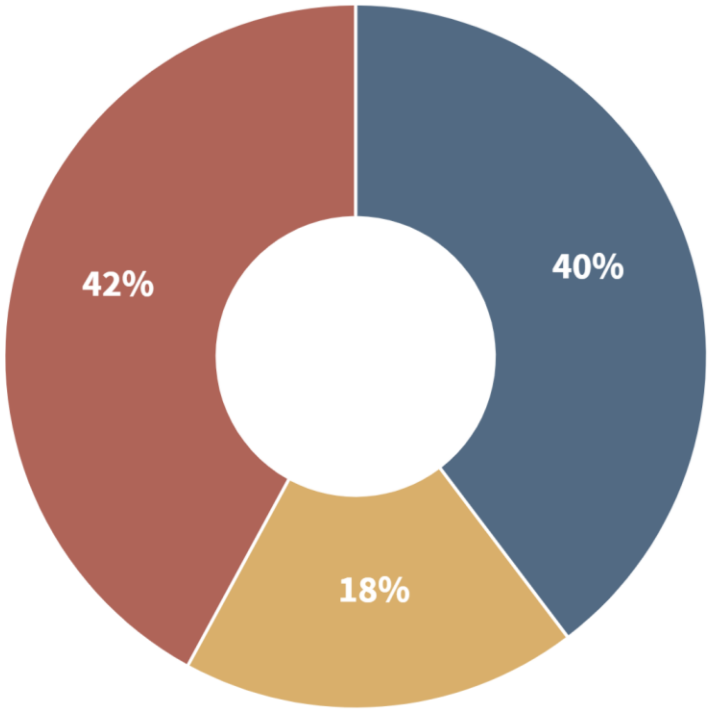

- częściej dowiadywałem(am) się przypadkiem o wydarzeniach kulturalnych w Internecie, niż poszukiwałem(am) o nich informacji
- częściej poszukiwałem(am) informacji o wydarzeniach kulturalnych w Internecie, niż dowiadywałem(am) się o nich przypadkiem
- równie często poszukiwałem(am) informacji o wydarzeniach kulturalnych w Internecie, co dowiadywałem(am) się o nich przypadkiem

Źródło informacji o wydarzeniach

W czasie pandemii ważnym źródłem informacji o wydarzeniach kulturalnych online były media społecznościowe. Było to źródło dwa razy lub ponad dwa razy popularniejsze niż następne w kolejności: oficjalne strony www instytucji organizujących, inne strony i serwisy www, informacje od znajomych.

Wyniki wskazują też, że badani bardzo często dowiadywali się o wydarzeniach przypadkiem, najczęściej osoby młodsze, z pewnością w dużej mierze w ramach korzystania z mediów społecznościowych: 58% osób w wieku 25-34 lata zaznaczyło właśnie tę opcję, podczas kiedy wśród osób po 55 roku życia już tylko 13%.

instytut kultury miejskiej

Źródło informacji o wydarzeniach

Wśród osób w wieku od 25 do 54 lat najpopularniejszym źródłem informacji o wydarzeniach były media społecznościowe: odpowiedź taką zaznaczyło od 40,2 % do 40,8 % badanych w tym wieku.

Badani w wieku 55-64 lata najczęściej korzystali z innych stron i serwisów www (31,6% wskazań), w dalszej kolejności z mediów społecznościowych i z oficjalnej strony instytucji (po 26,3%).

Wśród osób w wieku powyżej 64 lat najpopularniejsze były media społecznościowe i oficjalna strona instytucji (po 36,4% wskazań).

Znajomi są źródłem informacji o wydarzeniach raczej dla młodszych grup wiekowych (najwyższa liczba wskazań - 21,4% - wśród badanych w wieku 25-34 lata w porównaniu do 5,3% wśród osób w wieku 55-64 lata). Z kolei soby w wieku 55-64 lat najczęściej korzystały z radia, prasy i telewizji (10,5 %).

Uczestnictwo w wydarzeniach organizowanych przez:
(n=126)

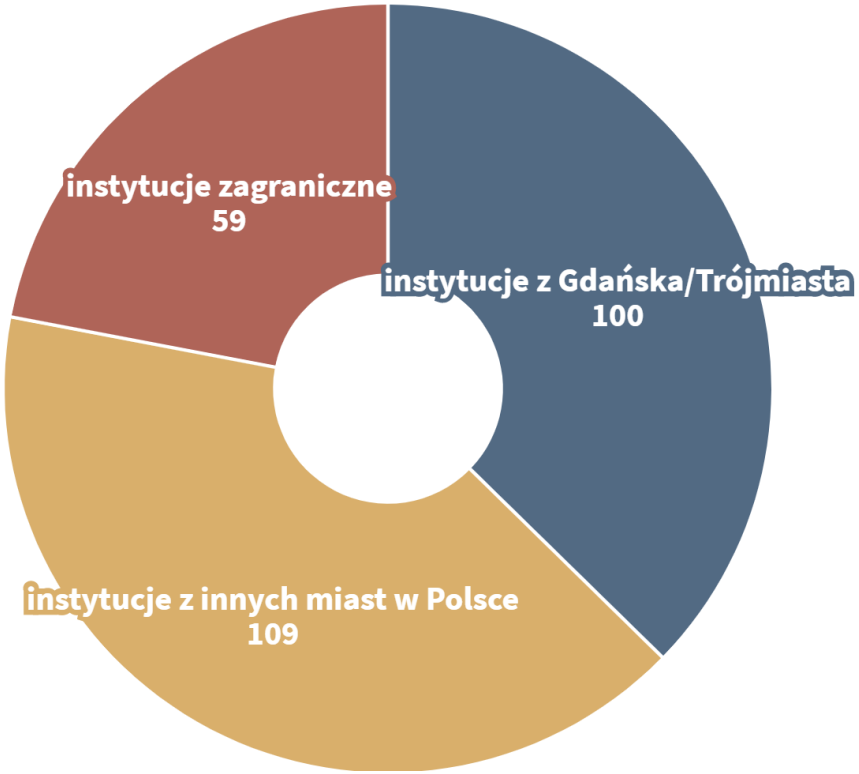

Wyniki sugerują, że w kontekście korzystania z oferty kulturalnej online lokalność traci na znaczeniu. Średnio respondent zaznaczał dwie odpowiedzi w pytaniu o lokalizację organizatora wydarzeń, w których uczestniczył. Ofertę instytucji z innych miast wybierał równie często jak instytucji z Gdańska/Trójmiasta, a prawie połowa badanych korzystała także z oferty instytucji zagranicznych.

Badani korzystali z oferty online zarówno instytucji, które odwiedzali przed pandemią, jak i innych. Głównym drogowskazem w wyborze instytucji wydają się być zainteresowania. Jedynie 18% badanych uczestniczyło w wydarzeniu online ze względu na lojalność/pozytywne doświadczenia z instytucją organizującą.

Uczestnictwo w wydarzeniach instytucji ze względu na wiek (n=126)

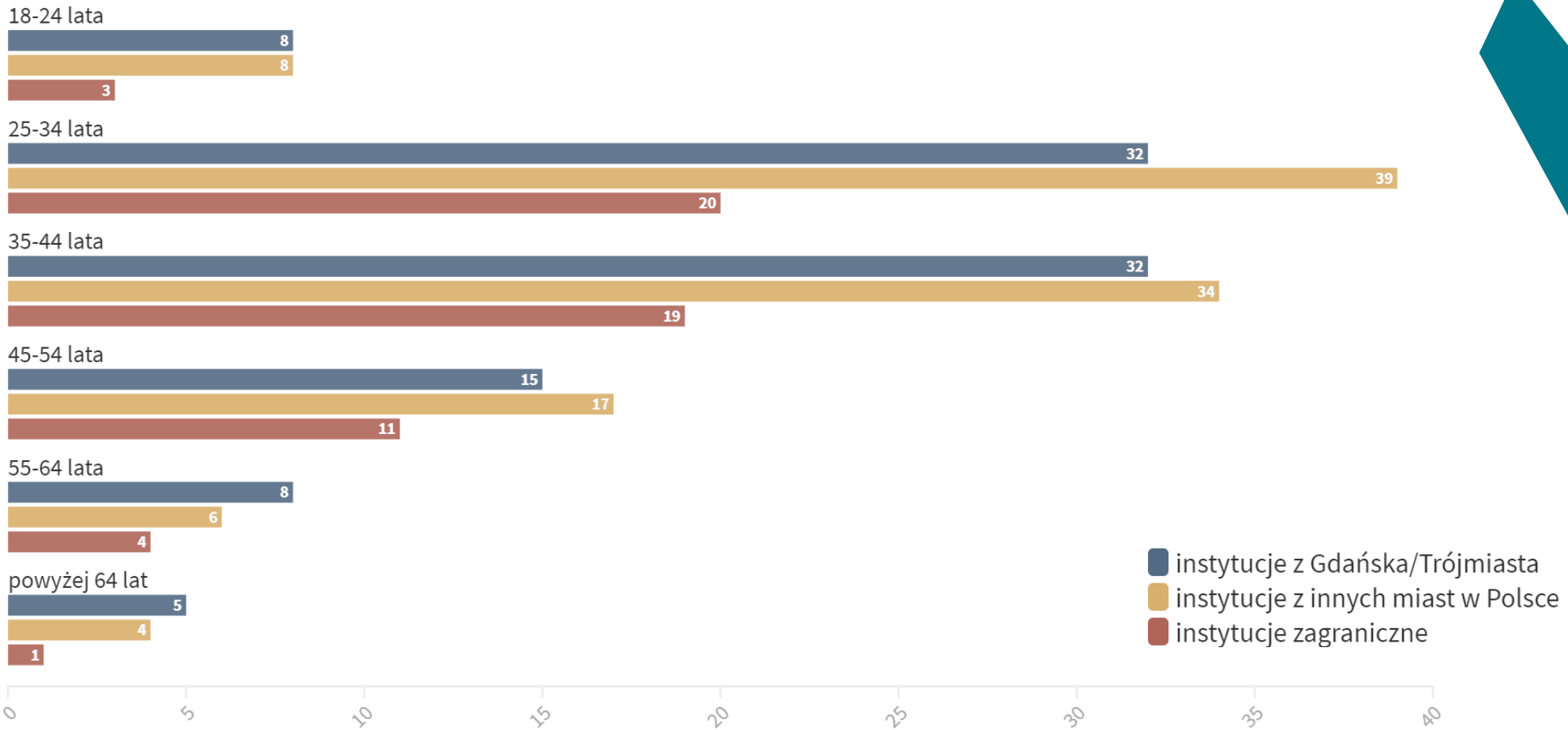

instytut kultury miejskiej

Motywacje (n=126)

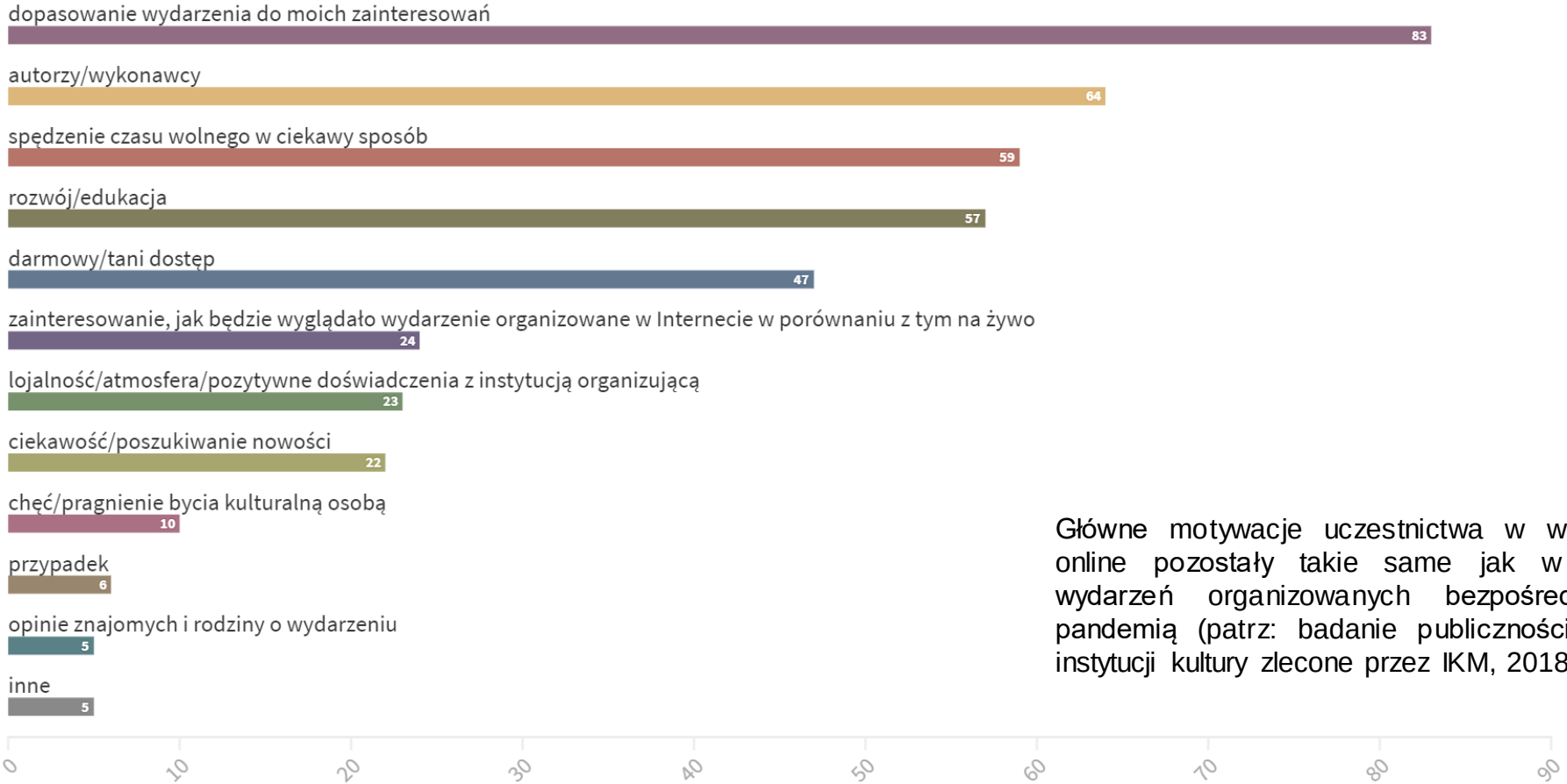

Główne motywacje uczestnictwa w wydarzeniach online pozostały takie same jak w przypadku wydarzeń organizowanych bezpośrednio przed pandemią (patrz: badanie publiczności gdańskich instytucji kultury zlecone przez IKM, 2018).

instytut kultury miejskiej

Najważniejsze motywacje ze względu na wiek (w procentach)

18-24 lata

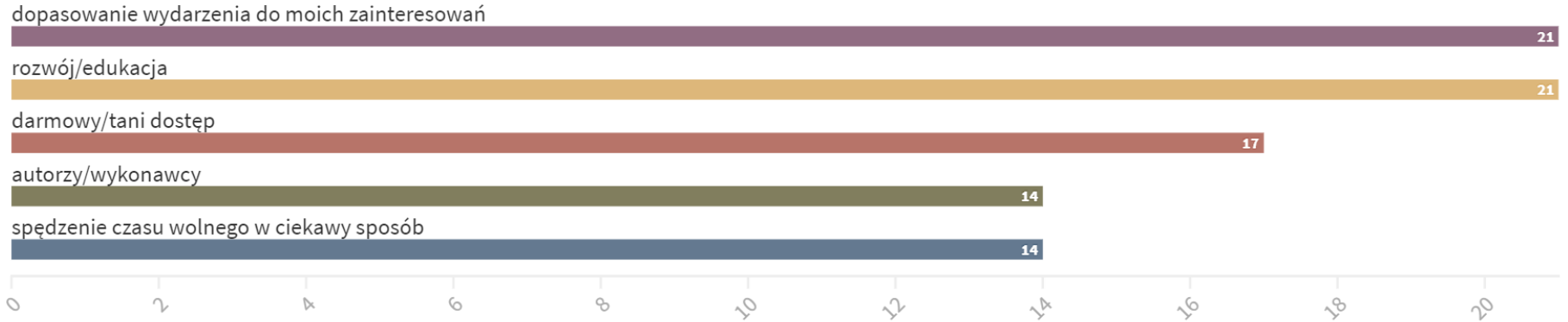

25-34 lata

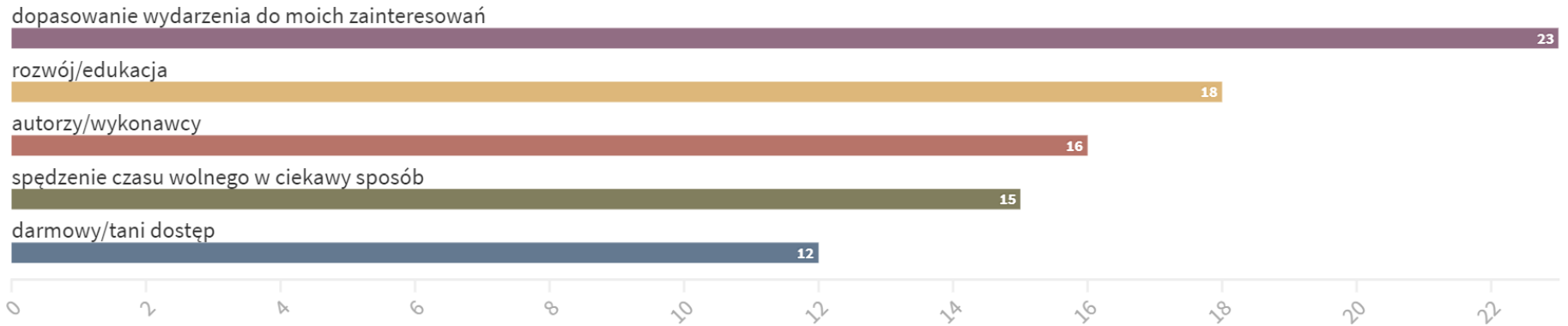

instytut kultury miejskiej

Najważniejsze motywacje ze względu na wiek (w procentach)

35-44 lata

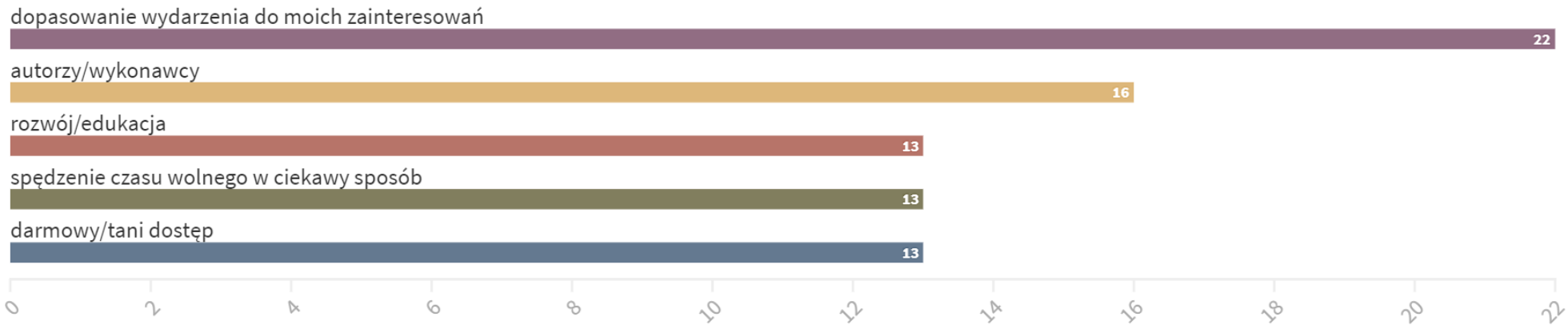

45-54 lata

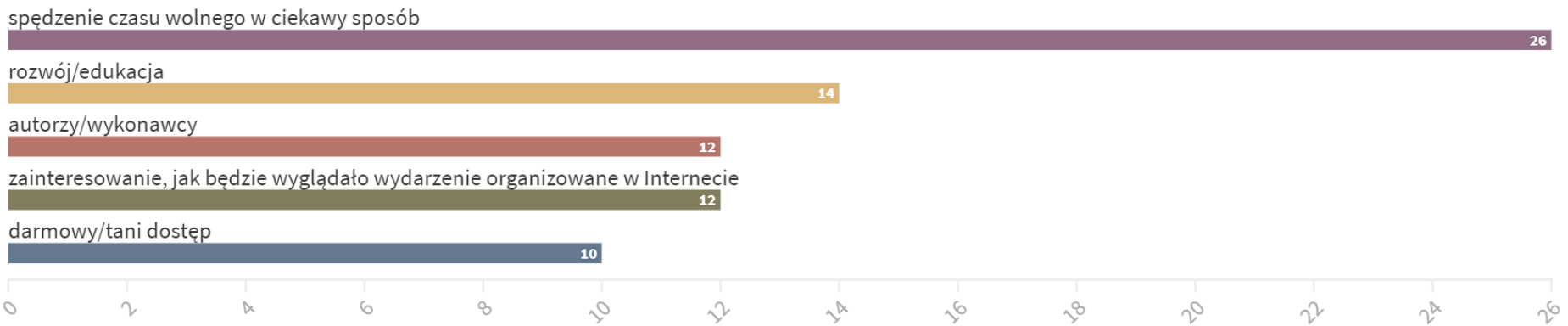

instytut kultury miejskiej

Najważniejsze motywacje ze względu na wiek (w procentach)

55-64 lata

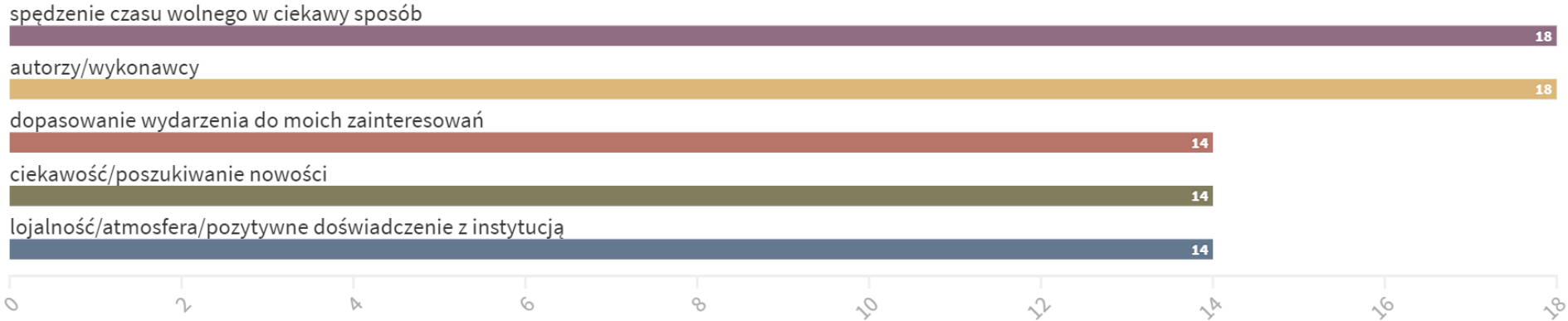

powyżej 64 lat

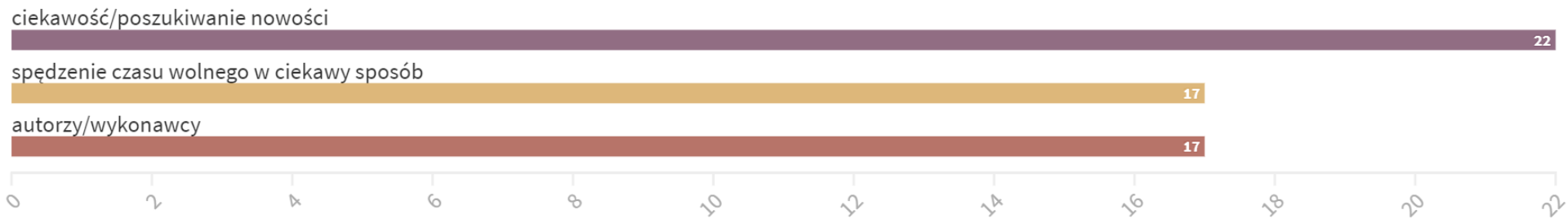

instytut kultury miejskiej

Najważniejsze motywacje - porównanie (w procentach)

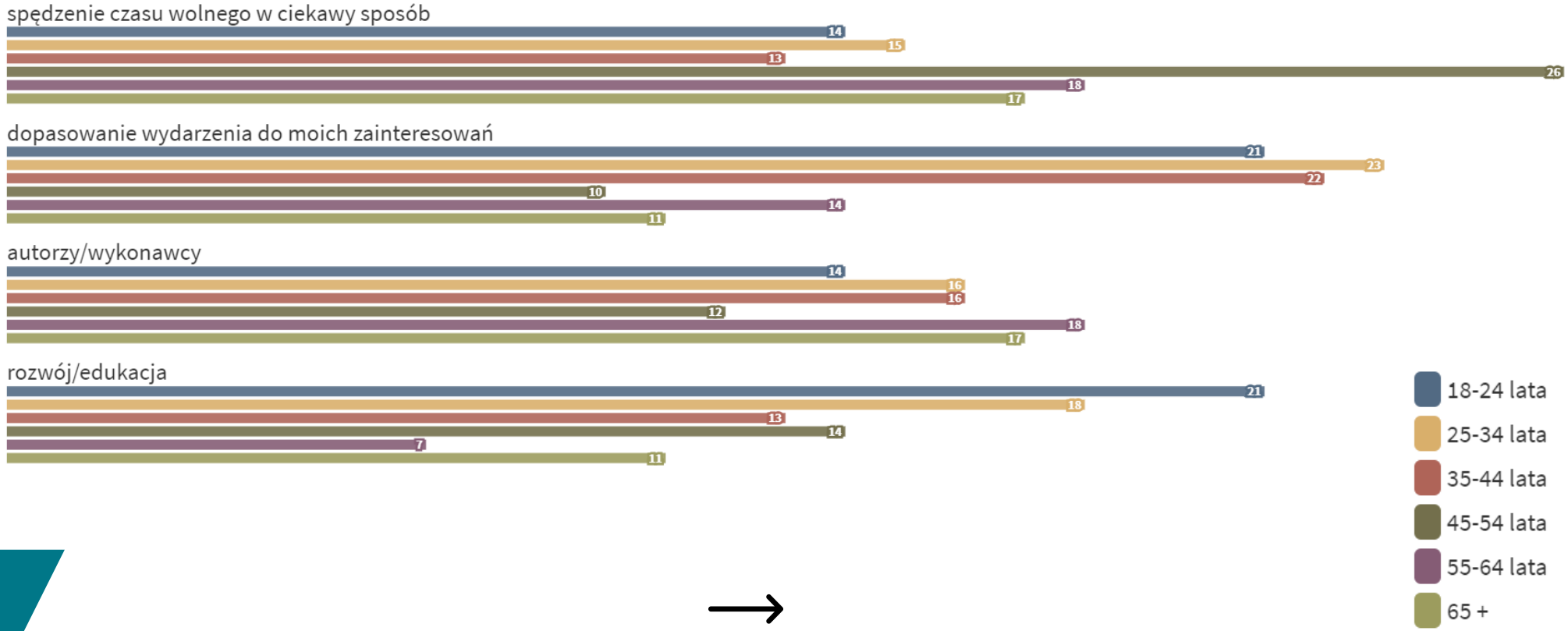

instytut kultury miejskiej

Najważniejsze motywacje - porównanie (w procentach)

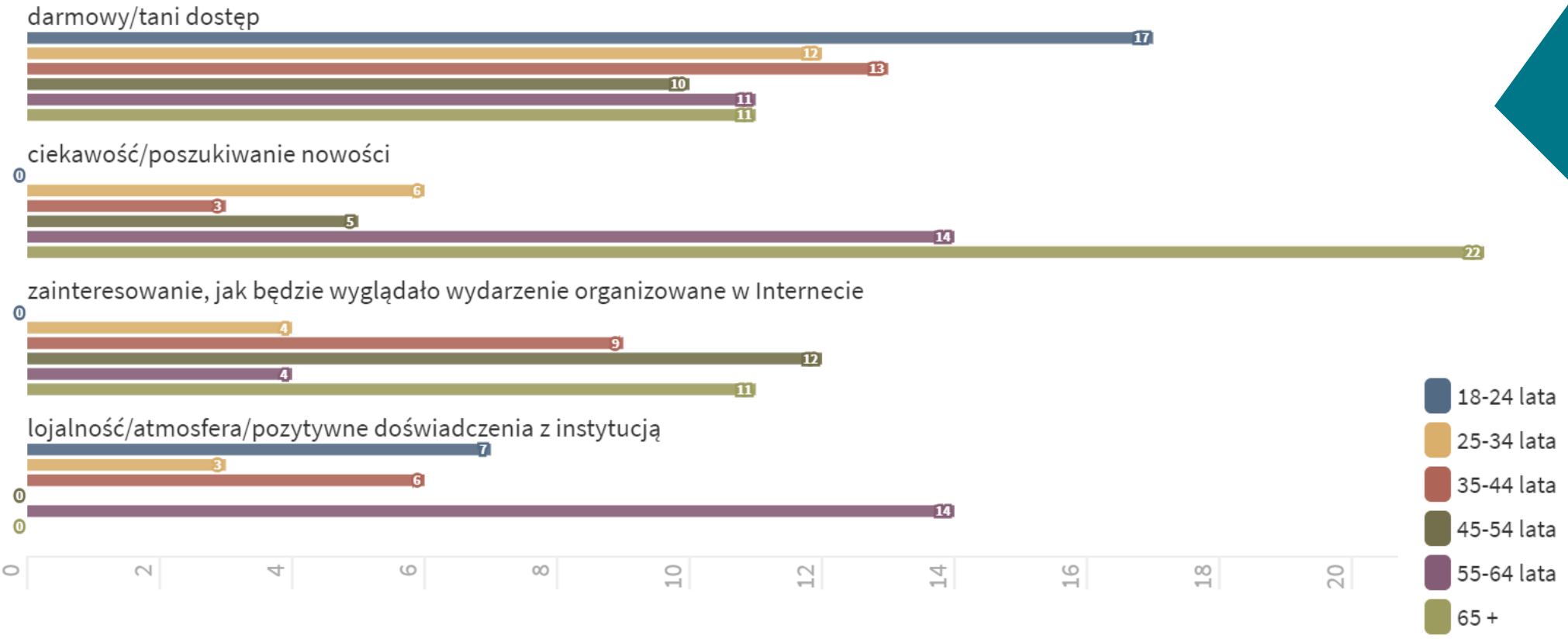

Autorzy/wykonawcy i spędzanie czasu wolnego w ciekawy sposób to motywacje, które uzyskały wysoką liczbę wskazań we wszystkich grupach wiekowych.

Widoczna jest również tendencja, że im respondent młodszy, tym ważniejszy jest dla niej/niego rozwój i edukacja. Z kolei ciekawość i poszukiwanie nowości zyskało wysoką liczbę wskazań dopiero w starszych grupach wiekowych – od 55 lat wzwyż, będąc najważniejszą motywacją dla osób w wieku powyżej 64 lat.

instytut kultury miejskiej

Chęci i czas na uczestnictwo w kulturze

CHĘCI I MOTYWACJA DO UCZESTNICTWA W KULTURZE

64% tyle samo
co przed izolacją

21% więcej
15% mniej

CZAS NA UCZESTNICTWO W KULTURZE

43% tyle samo co wcześniej
40% więcej

17% mniej

Chęci i czas na uczestnictwo w kulturze

Chęci i motywacja do uczestnictwa w kulturze wśród różnych grup wiekowych były na podobnym poziomie.

Większość badanych miała tyle samo lub więcej czasu na aktywność kulturalną niż przed pandemią. Osoby w wieku 25-34 oraz 35-44 najczęściej wskazywały, że podczas izolacji mają więcej czasu (odpowiednio 44% i 43%), ale też najczęściej wskazywały, że mają go mniej (odpowiednio 16% i 19%).

instytut kultury miejskiej

Osoby towarzyszące

podczas pandemii:

71% sam/a

13% z partnerem/partnerką
7% ze znajomymi
5 % z rodziną

przed pandemią*:

16% sam/a

24% z partnerem/partnerką
28% ze znajomymi
28% z rodziną

* dane z badania "Badanie publiczności gdańskich instytucji kultury", IKM, 2018.

instytut kultury miejskiej

Moment decyzji o uczestnictwie

podczas pandemii:

52% kilka dni wcześniej

19% nie wiem/trudno powiedzieć
16% tego samego dnia
9 % tydzień wcześniej

przed pandemią*:

25% tego samego dnia

18% dzień wcześniej
17% kilka dni wcześniej
11% tydzień wcześniej

* dane z badania "Badanie publiczności gdańskich instytucji kultury", IKM, 2018.

Osoby towarzyszące i moment decyzji o uczestnictwie

Podczas izolacji w wydarzeniach online badani najczęściej uczestniczyli sami, co wiąże się oczywiście z wymogiem izolacji, a także sposobami uczestnictwa w kulturze sprywatyzowanej. Z kolei przed pandemią bez towarzystwa na wydarzenie przychodziło tylko 16% badanych.

W trakcie izolacji ponad połowa badanych decyzję o uczestnictwie w wydarzeniu podejmowała kilka dni wcześniej. Z kolei przed pandemią moment podjęcia decyzji o uczestnictwie był bardziej zróżnicowany: kilka dni wcześniej decydowało się jednak tylko 17% badanych, aż 25% tego samego dnia (w porównaniu do 16% podczas izolacji) i 18% dzień wcześniej (w porównaniu do 3% podczas izolacji).

Zmiana ta – wcześniejsze podejmowanie decyzji o uczestnictwie - może wynikać z deklarowanej większej ilości czasu na kulturę (41% badanych) oraz czasowego "udomowienia" badanych, co ułatwiło docieranie do informacji kulturalnych i planowanie aktywności kulturalnej.

Warto przy tym wziąć pod uwagę, że w prezentowanym badaniu aż 19% respondentów miało trudność z określeniem momentu podjęcia decyzji o uczestnictwie.

instytut kultury miejskiej

Częstotliwość uczestnictwa w kulturze (w procentach)

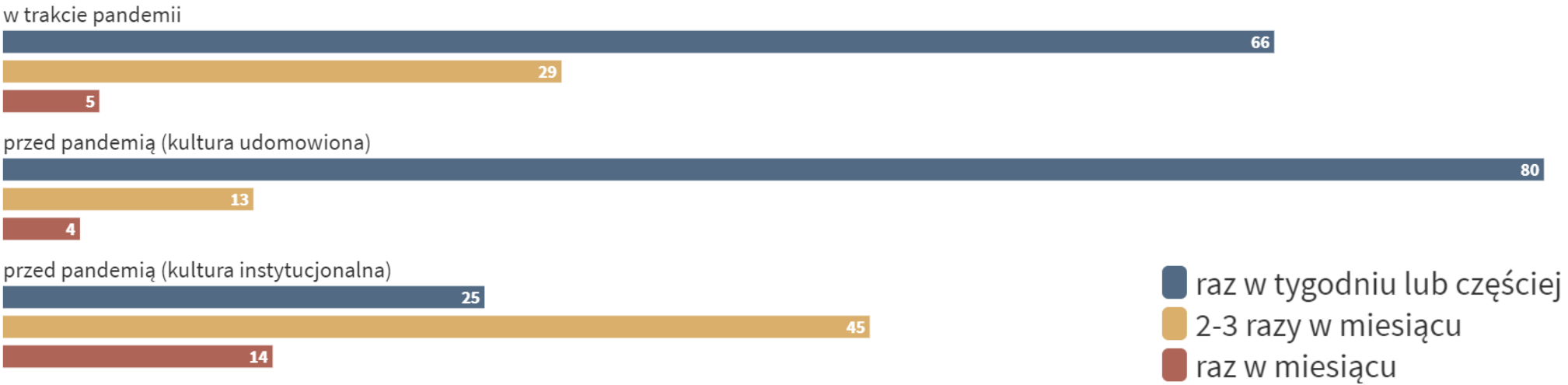

KULTURA UDOMOWIONA (SPRYWATYZOWANA) - doświadczamy jej zazwyczaj w domu, bez pośrednictwa instytucji, np. czytanie książek, granie w planszówki lub gry wideo, oglądanie filmów w Internecie.

KULTURA INSTYTUCJONALNA - wiąże się z wyjściem na wydarzenie zorganizowane, np. do kina, teatru, muzeum, na festyn.

instytut kultury miejskiej

Częstotliwość uczestnictwa w kulturze

Porównanie częstotliwości uczestnictwa w kulturze podczas izolacji z uczestnictwem przed pandemią (w kulturze udomowionej jak i instytucjonalnej) jest trudne do przeprowadzenia – badani z konieczności zostawali przecież w domu, a działalność instytucji przeniosła się do Internetu.

Wyniki sugerują, że mimo że w trakcie pandemii liczba osób uczestniczących w kulturze w domu raz w tygodniu lub częściej spadła, to ponad dwukrotnie zwiększyło się uczestnictwo w kulturze 2-3 razy w miesiącu.

32% badanych, którzy przed pandemią uczestniczyli w kulturze udomowionej raz w tygodniu lub częściej, w trakcie pandemii uczestniczyło w kulturze rzadziej, przeważnie 2-3 razy w miesiącu.

99% badanych bardzo często korzystających z kultury instytucjonalnej przed pandemią (uczestnictwo raz w tygodniu lub częściej lub 2-3 razy w miesiącu), równie często korzystało z oferty online podczas izolacji.

instytut kultury miejskiej

Sposoby uczestnictwa w kulturze

WYDARZENIA ONLINE NAJCZĘŚCIEJ OGLĄDAM:

53% podczas premierowej transmisji na żywo

47% po premierowej transmisji, w wybranym przeze mnie czasie

PODCZAS UCZESTNICTWA:

66% poświęcam mu całą uwagę
34% przy okazji robię inne rzeczy

87% oglądam wydarzenia od początku do końca
13% oglądam tylko fragmenty

Badani dzielą się mniej więcej na pół jeśli chodzi o preferencje związane z oglądaniem wydarzenia online: w trakcie lub po premierowej transmisji. Wydarzenia po premierowej transmisji najczęściej oglądali badani w wieku 55-64 i 18-24 lata (odpowiednio 78% i 75%). Z kolei premierowe transmisje oglądali najczęściej badani w wieku 64 lat i więcej (67%).

100% osób powyżej 64 roku życia podczas uczestnictwa w wydarzeniach online poświęca im całą uwagę, a 55% badanych w wieku 15-24 lata robi przy okazji inne rzeczy. Im młodsze osoby, tym częstsza praktyka "multitaskingu".

Jednocześnie we wszystkich grupach wiekowych zdecydowanie przeważa praktyka uczestnictwa w wydarzeniach od początku do końca. Najwięcej wskazań na oglądanie tylko fragmentów wydarzenia było w grupie badanych 25-34 lata – 19%.

Pozytywne aspekty kultury online (n=126)

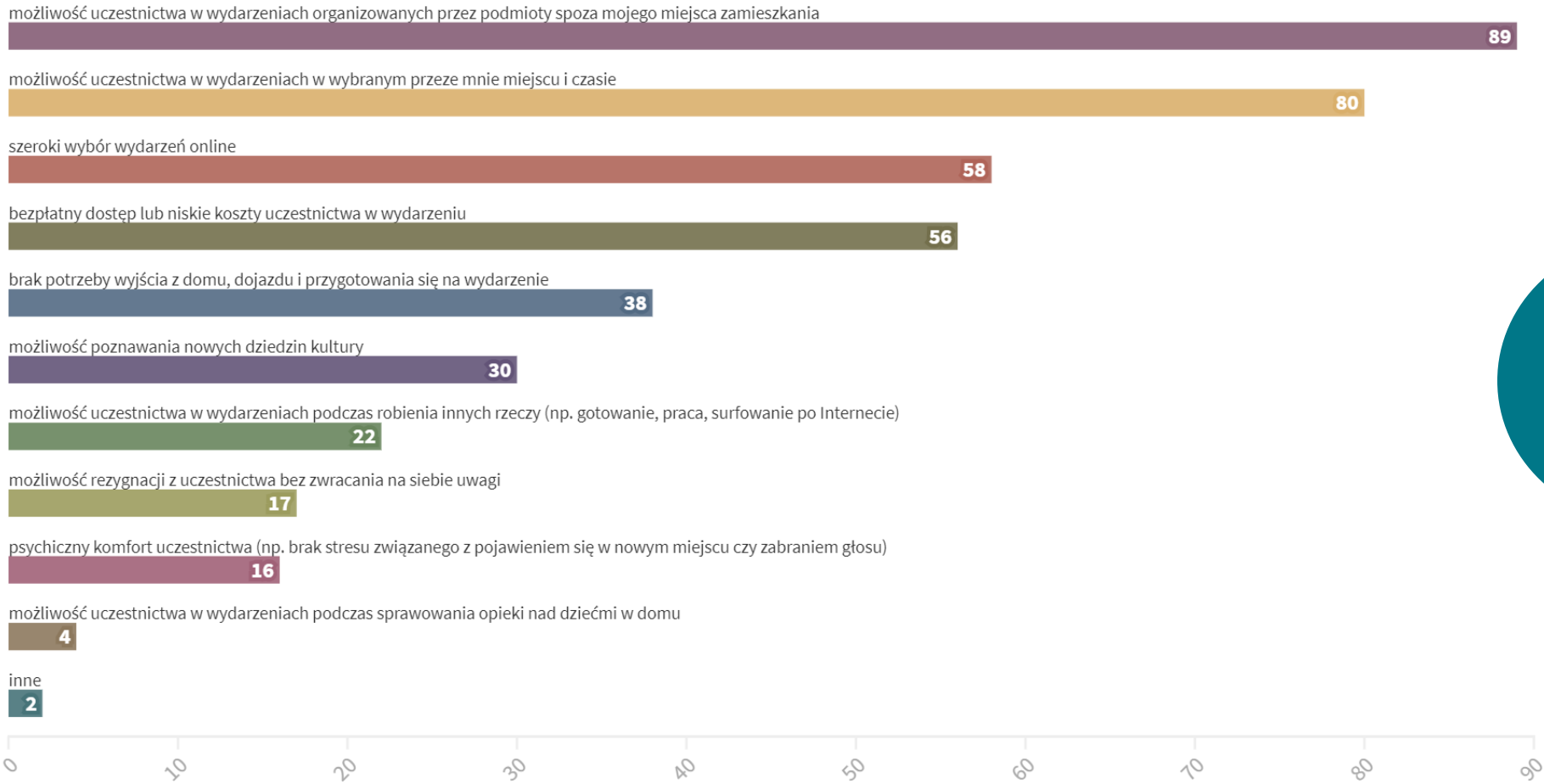

instytut kultury miejskiej

Negatywne aspekty kultury online (w procentach)

W jakim stopniu uciążliwe są poniższe aspekty uczestnictwa w wydarzeniach online?

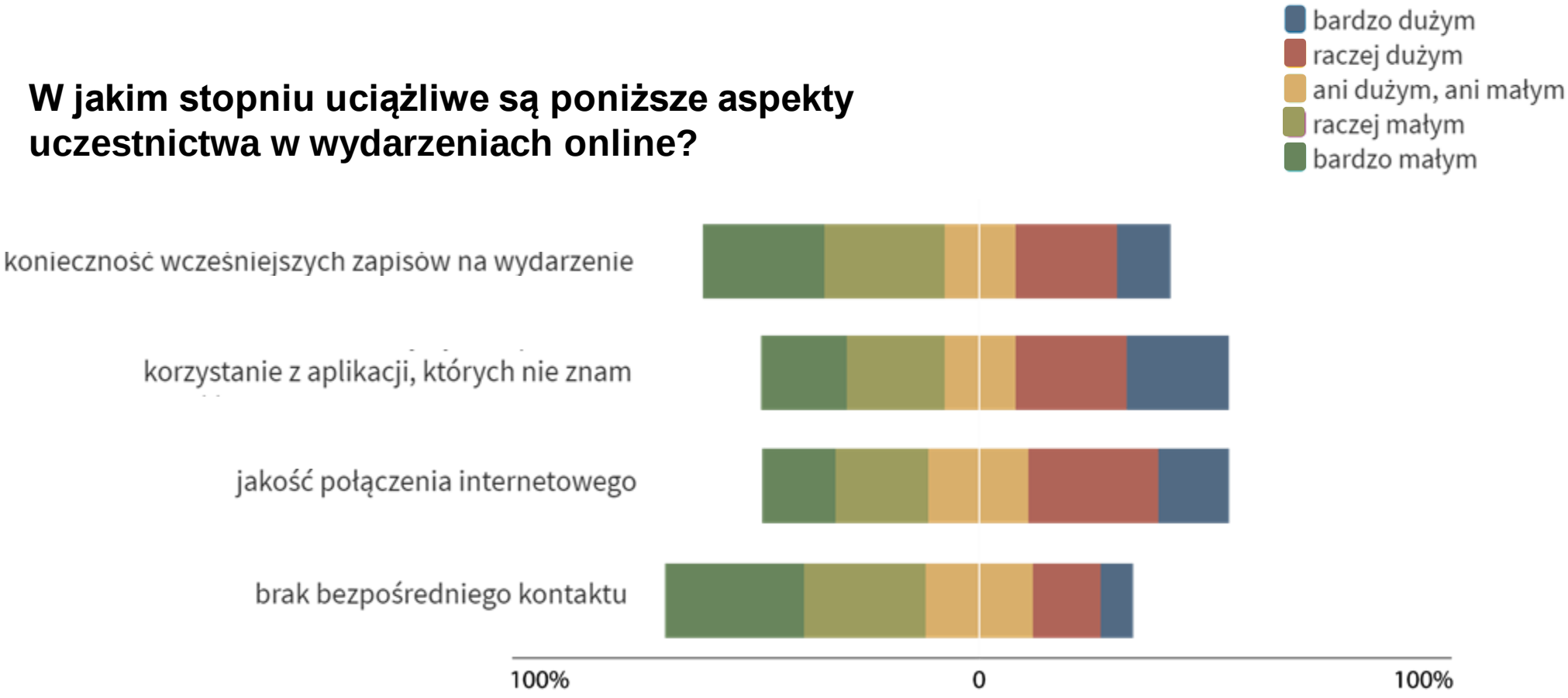

Pozytywne i negatywne aspekty kultury online

Za najbardziej pozytywne aspekty wydarzeń online badani uznali te, które znoszą różnorodne ograniczenia: terytorialne, czasowe, oferty, ekonomiczne.

We wszystkich grupach wiekowych na dwóch pierwszych miejscach wskazano możliwość uczestnictwa w wydarzeniach organizowanych przez instytucje spoza miejsca zamieszkania oraz w wydarzeniach w wybranym przez siebie miejscu i czasie (najważniejszy aspekt dla osób w wieku od 55 lat wzwyż).

Brak bezpośredniego kontaktu okazał się nie być dla respondentów znaczącym problemem. Najbardziej problematyczne okazały się kwestie techniczne: jakość połączenia internetowego czy wymóg korzystania z nieznanych aplikacji, a więc to, co komplikuje lub utrudnia uczestnictwo.

Osoby badane wskazywały również na pozostawiającą wiele do życzenia jakość udostępnianych nagrań, brak zapisów transmisji wydarzeń, brak dokładnych informacji ze strony organizatorów na temat wydarzenia i kwestii technicznych.

W jakim stopniu uczestnictwo w wydarzeniach on-line przyczyniło się do poznania nowych zjawisk w kulturze i sztuce?

44% ani małym ani dużym

23% raczej dużym
21% raczej małym

W jakim stopniu wydarzenia on-line poruszają emocjonalnie w porównaniu z wydarzeniami organizowanymi tradycyjnie, bezpośrednio?

61% w mniejszym

38% w takim samym
1% w większym

Wydarzenia online poruszały respondentów w zdecydowanie mniejszym stopniu niż wydarzenia organizowane bezpośrednio. Jednak im młodsi respondenci, tym różnica w stopniu zaangażowania emocjonalnego się zmniejsza. Wśród badanych w wieku 18-24 lata stosunek odpowiedzi "porusza mnie w mniejszym stopniu" do "porusza mnie w takim samym stopniu" to 50 % do 50%. Z kolei wśród osób po 64 roku życia ten stosunek wynosi już 83% do 17%.

instytut kultury miejskiej

Deklaracje

UCZESTNICTWA W WYDARZENIACH ONLINE W PRZYSZŁOŚCI

Odpłatność

Wydarzenia online, w których brali udział badani były:

64% bezpłatne

31% głównie bezpłatne
4% głównie płatne

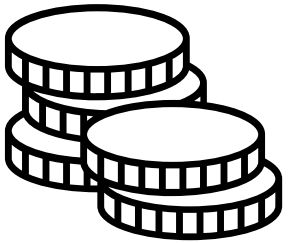

Deklarowany udział w wydarzeniach online, gdyby dostęp do nich był płatny:

69% tak, jeśli cena biletu byłaby mniejsza niż na podobne wydarzenie offline

15% nie
13% tak, nawet jeśli cena biletu byłaby taka sama jak na podobne wydarzenie offline

instytut kultury miejskiej

Deklaracje uczestnictwa w wydarzeniach online w przyszłości

Czy zamierza Pan(i) uczestniczyć w wydarzeniach online nawet jeśli będzie już można powrócić do uczestnictwa w wydarzeniach organizowanych w sposób bezpośredni/tradycyjny?

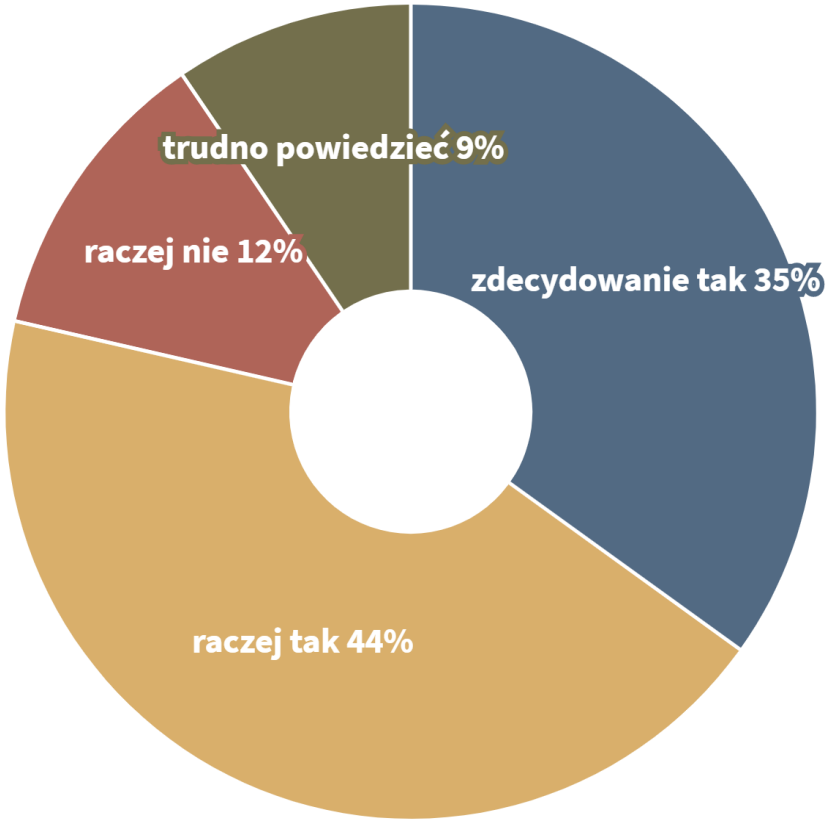

instytut kultury miejskiej

W jakich wydarzeniach online zamierza Pan(i) uczestniczyć w ciągu najbliższego roku? (n=126)

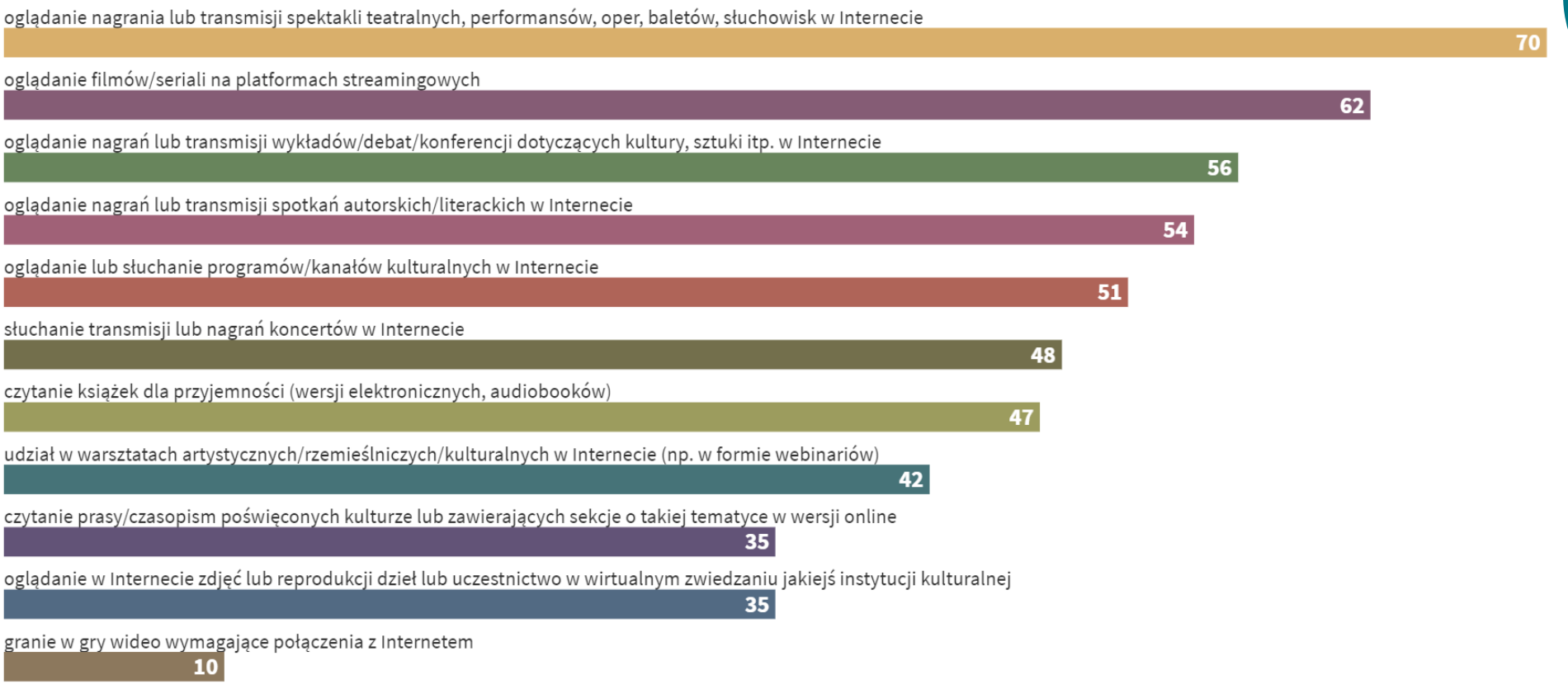

W jakich wydarzeniach online zamierza Pan(i) uczestniczyć w ciągu najbliższego roku? (n=126, porównanie)

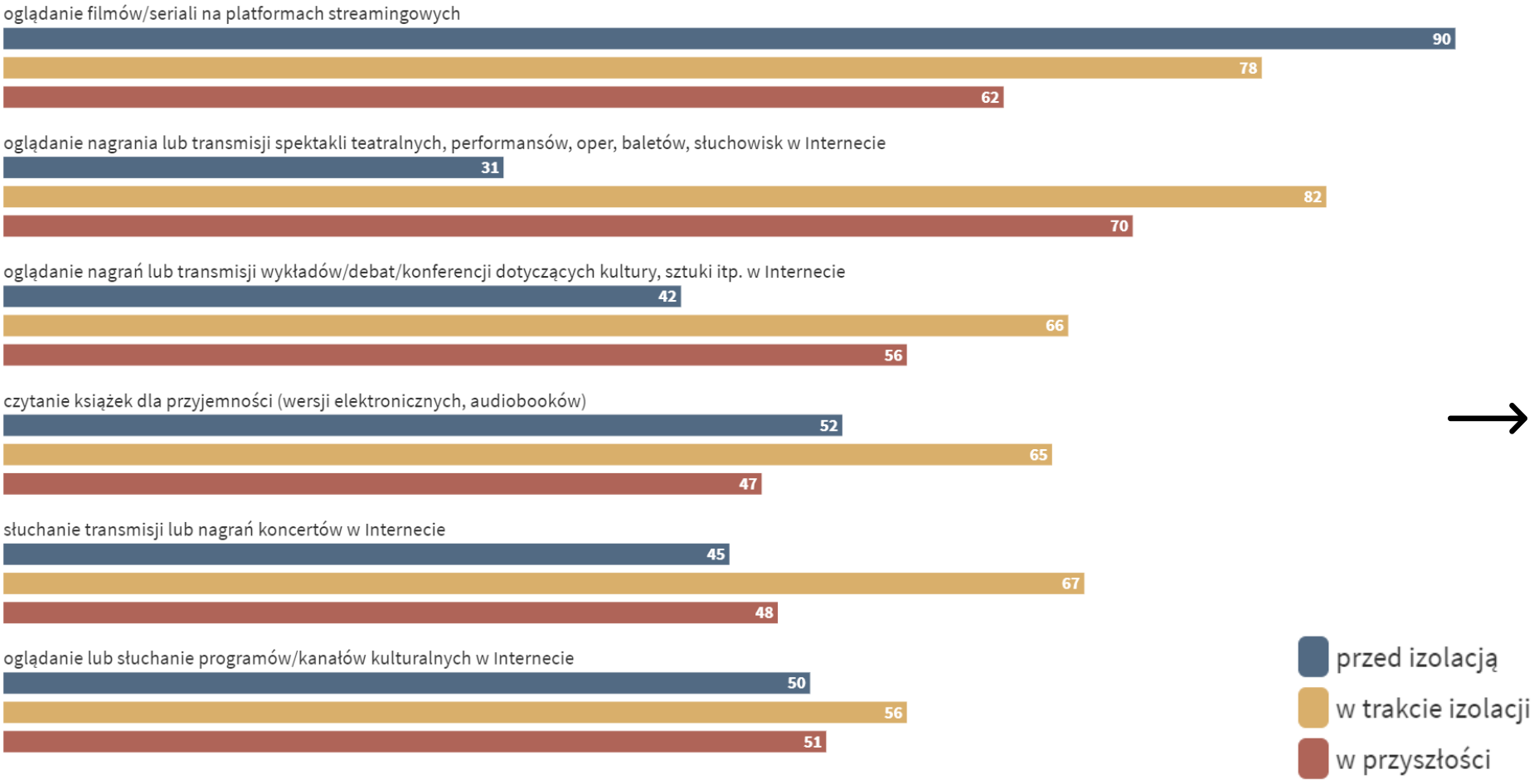

instytut kultury miejskiej

W jakich wydarzeniach online zamierza Pan(i) uczestniczyć w ciągu najbliższego roku? (n=126, porównanie)

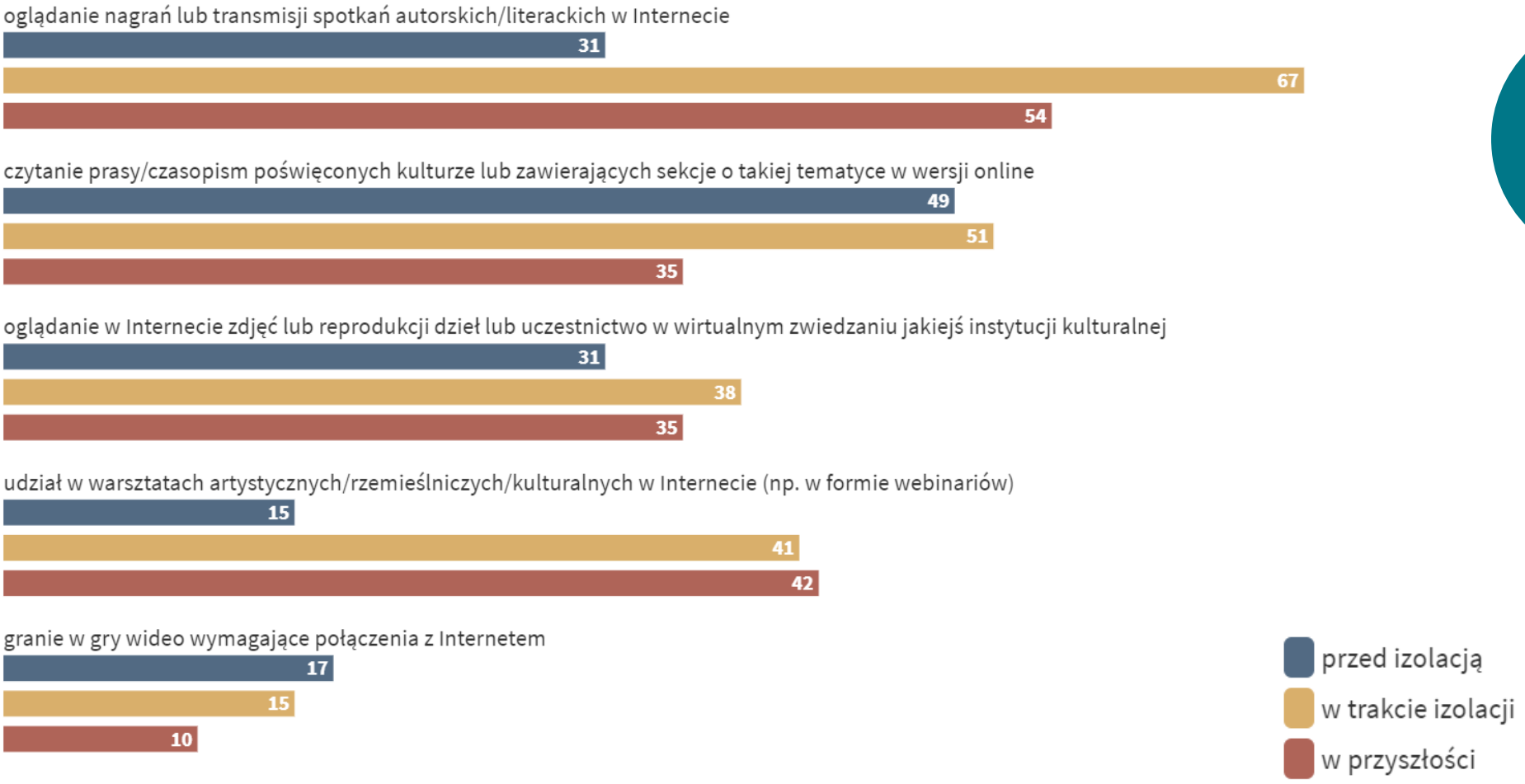

Deklaracje uczestnictwa w wydarzeniach online w przyszłości

Badani deklarują, że w ciągu najbliższego roku będą uczestniczyć w kulturze online częściej, niż mieli w zwyczaju przed pandemią, ale rzadziej niż podczas izolacji. W porównaniu do okresu przed pandemią deklaracje:

- oglądania nagrań i transmisji spektakli, baletów, oper online wzrosły ponad dwukrotnie,
- oglądania wykładów i debat dotyczących kultury w Internecie wzrosły o 1/3,
- udziału w warsztatach online wzrosły prawie trzykrotnie.

Widoczna jest chęć zróżnicowania swojej internetowej aktywności kulturalnej: respondenci rzadziej deklarowali, że w przyszłości będą oglądać filmy i seriale w Internecie czy grać w gry wideo.

Wyróżnia się także uczestnictwo w różnego rodzaju warsztatach online: deklarowane uczestnictwo w tego typu wydarzeniach w przyszłości jest na niemal identycznym poziomie co uczestnictwo w nich podczas izolacji (42 wskazania w porównaniu do 41 wskazań podczas izolacji). Oznacza to, że dla sporej grupy odbiorców okazały się one dobrą alternatywą dla warsztatów organizowanych bezpośrednio, a uczestnictwo w nich było satysfakcjonujące.

instytut kultury miejskiej

PODSUMOWANIE

- Wśród badanych dominującą grupą były dobrze wykształcone, aktywne zawodowo kobiety w wieku 25-44 lata, mieszkające w Gdańsku.

- Najliczniejszą grupą wśród badanych byli świadomi „heavyuserzy" kultury i to oni najczęściej korzystali z oferty kulturalnej online. 99% badanych bardzo często korzystających z kultury instytucjonalnej przed pandemią (uczestnictwo raz w tygodniu lub częściej lub 2-3 razy w miesiącu), równie często korzystało z oferty online podczas izolacji.

- Wyniki sugerują, że aktywność kulturalna tradycyjnie kojarzona ze sferą online, taka jak oglądanie filmów i seriali w serwisach streamingowych, w trakcie izolacji spadła na rzecz formatów mniej popularnych w Internecie (i oczywiście przed pandemią mniej obecnych).

- Głównym źródłem informacji o wydarzeniach online były media społecznościowe. Było to źródło dwa razy lub ponad dwa razy popularniejsze od pozostałych. Badani równie często dowiadywali się o wydarzeniach przypadkiem (najczęściej osoby młodsze), co szukali na ich temat informacji.

instytut kultury miejskiej

- W kontekście korzystania z oferty kulturalnej online lokalność traci na znaczeniu. Respondenci równie często wybierali ofertę instytucji z innych miast co z Gdańska/Trójmiasta, a prawie połowa badanych korzystała także z oferty instytucji zagranicznych.

- Główne motywacje uczestnictwa w wydarzeniach online pozostały takie same jak w przypadku wydarzeń organizowanych w sposób bezpośredni/tradycyjny przed pandemią: dopasowanie wydarzenia do zainteresowań, autorzy/wykonawcy, spędzenie czasu wolnego w ciekawy sposób.

- Większość badanych wykazywała tyle samo chęci uczestnictwa w kulturze, co przed izolacją i tyle samo lub więcej czasu.

- Podczas izolacji w wydarzeniach online badani najczęściej uczestniczyli sami, co wiąże się oczywiście z wymogiem izolacji, a także sposobami uczestnictwa w kulturze sprywatyzowanej.

- Decyzję o uczestnictwie w wydarzeniu badani podejmowali wcześniej niż przed izolacją (ponad połowa badanych kilka dni przed wydarzeniem). Zmiana ta może wynikać z deklarowanej większej ilości czasu na kulturę (41% badanych) oraz czasowego "udomowienia" badanych, co ułatwiło im docieranie do informacji i planowanie aktywności kulturalnej.

instytut kultury miejskiej

- Badani dzielą się na pół jeśli chodzi o preferencje związane z oglądaniem wydarzenia online: w trakcie lub po premierowej transmisji. We wszystkich grupach wiekowych zdecydowanie przeważa praktyka uczestnictwa w wydarzeniach od początku do końca. Z kolei im młodsze osoby, tym częstsza praktyka "multitaskingu": wykonywania innych czynności podczas oglądania wydarzenia online.

- Za najbardziej pozytywne aspekty wydarzeń online badani uznali te, które znoszą różnorodne ograniczenia: terytorialne, czasowe, oferty, ekonomiczne. Brak bezpośredniego kontaktu okazał się nie być dla respondentów znaczącym problemem. Najbardziej problematyczne okazały się kwestie techniczne, np. jakość połączenia internetowego.

- Wydarzenia online poruszały respondentów w zdecydowanie mniejszym stopniu niż wydarzenia organizowane bezpośrednio. Jednak im młodsi respondenci, tym różnica w stopniu zaangażowania emocjonalnego się zmniejsza.

- Aż 79% badanych wyraziło chęć uczestnictwa w wydarzeniach online w ciągu najbliższego roku (odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”). Badani deklarują, że w ciągu najbliższego roku będą uczestniczyć w kulturze online częściej, niż mieli w zwyczaju przed pandemią, ale rzadziej niż podczas izolacji.